

Matti: Enpä minä enään niin houkka olisi. Viitonen viennellä paikailla tekisi viiskymmentä tuhatta. Paljaat kymmenet kirjoitetaan toiselle paikalle. Niin minä kirjottaisin 50 ruplaa.

M. Y.: Ymmärrätkö nyt, minkätähden tämän vuoen luku kirjoitetaan 1844.

Matti: Numero yksi neljännellä paikalla merkitte tuhansia, kaheksainen kolmannella paikalla satoja, nelonen toisella paikalla kymmenisiä ja nelonen taas ensimmäisellä paikalla ykkösiä.

10 *M. Y.:* Miehen tavalla sinä asian selität. Kuin kirjoitan: »Suomen maa tuli Venäjän Kejsarin alla vuonna 1809 – milloin tämä asia tapahtui?

Matti: Seisoo hän tuossa: vuonna yksi tuhatta kaheksan sataa on yheksän.

M. Y.: Mistä sinä sen *on* otit? Nolla hän siinä omppi kaheksaisen ja yheksäisen välillä, ja ei hän se merkitte mitään muuta, kuin että siinä ei löydy kymmenisiä.

Matti: Mutta sanovat tätä vanhat aina: »on yheksän.»

M. Y.: Se on tyhjä tapa, joka ei ole mihinkään hyvä. Laske hän tätä lukua: 230 056.

20 *Matti:* Se sanotaan kaksi sataa kolmekymmentä tuhatta viisikymmentä ja kuusi.

M. Y.: Etpähän siinä sanonut *on, on*. Mutta kuin ei yhtätuhansia eikä satoja siinä luvussa löydy, niin et sinäkän tätä ulossanotessa näistä Nollista hiisku mitään. – Kirjota nyt ylös: kuusisataa ja kaheksan tuhatta, kaksi sataa yheksänkymmentä ja seittemän.

Matti: Näin: 608 297.

M. Y.: Kyllä se on hyvä. Mutta pane sinä vielä aina pikkuinen piiri kolmannen ja neljännen paikan välille, näin: 608 297, niin sinä aina tiedät, mistä tuhannet alkaa.

30 Opetä ittiäsi nyt tulevaksi kerraksi ulossanomaa seuraavaiset luvut, niin minä vielä sinua opetan erinäisiäkin lukuja yhteen laskemaan.

835 607. 190 638. 256 900. 101 101. 505 505. 500 005. 111 111. 333 333. 717 177. 442 244. 999 999.

Ja sen minä sanon, että jos et näitä minun opetuksiani usiammasti lue, niin on sinun mahoton tulla oikeen asian perille.

32 NYHETER

40 *Saima n:o 5 1. II 1844*

UTRIKES.

Frankrike: Den äldrige Konungen har öppnat kamrarnes sessioner med det vanliga throntalet. I afseende å allmänna Europeiska förhållanden innehåller detta tal den besynnerlighet, att den »hjärtliga öfverensstämmigheten» endast i Frankrikes och Englands politik återopas såsom en borgen för sakernas lyckliga utveckling i Grekland och Spanien. Åtminstone i det sednare landet måste väl denna strof väcka uppseende. För Frankrike synes åter det viktigaste i detta tal vara det utlofvade lagförslaget för undervisningsverken.

50 De försiktighetsmått, som vidtagas, så snart Ludvig Philip lemnar sina väl försvarade rum, erbjuda deremot en vidrig anblick och tala föga för landets lyckliga framtid.

Spanien: Den allmänna övilja öfver Olozagas beteende, man hade skäl att vänta, har äntligen brutit löst, och den käck Herrn har tagit

till ett par fötter. Hela uppträdet har sålunda utfallit till den unga drottningens gagn och, man bör hoppas det, äfven landets. Kanske skulle i Spaniens närvarande förhållanden icke den kraftigaste herrskare förmå detsamma som ett barns späda hand nu synes kallad att uträtta, nemligen att gifva regeringen fasthet och landet lugn. Partierna hafva nu hofintriger i stället för revolutioner, och äfven på dem kan folkets vaknande tillgifvenhet för den unga obeskyddade lägga ett helsosamt band. Nu förmäles, att de nya ministrarne prorogerat Cortes sessionen, på Franska sändebudets inrådan, samt i öfrigt förfara raskt i förordningsväg. Så torde deras tid blifva korrt.

10

Om England och Irland har Finl. Allm. Tidn. länge lemnat oss i okunnighet.

INRIKES.

Den enda viktiga nyhet, förra postens Tidningar från *Helsingfors* hade att meddela, var underrättelsen om vår landsman, Mag. *Castrén*, från Obdorsk i Sibirien. *H:fors* Tidningar säga »vår raske Castrén» – på hvilken rätt detta besittningstagande stöder sig, veta vi icke. Enskilda 20
bref förmåla, att Castrén, då han skref, nyligen tillfrisknat från en svår bröstfeber. Castréns skrivelse, nu synlig i Morgonbladet slutar, med några i detta hänseende oroande ord.

33 KUOPIO.

Saima n:o 5 1. II 1844

I brist på nya nyheter kunna de gamla vara goda nog, om de verkligen 30
höra till det goda slaget. Såsom tillhörande detta läser åter följande få anses.

Kuopio Högre Elementar-Skola eger väl ett Bibliotek och en Biblioteks-kassa, men i Biblioteket funnos inga böcker och i kassan ringa penningeförråder. Ty ett par exemplar af finska profpsalmböckerna, några gamla Ryska luntor och Akademiska Disputationer kunna icke få namn af böcker i ett Skolbibliotek. – Som vi förmoda, att det nästan förhåller sig på detta sätt med de flesta Skolbiblioteker i landet, så tillönska vi dem alla samma lycka, som vederfarits det i Kuopio.

Några af stadens anseddare invånare voro nemligen ungefär af nyss 40
anförda åsigt angående det förhanden varande biblioteket. De gjorde derföre ett ädelmodigt sammanskott, som inbragte Skolan mellan 70 å 80 volumer, mellan 30 å 40 R:l B-o Assign: och benägna löften om ytterligare gåfvor, deribland det förnämsta, löftet om ett betydligt enskildt bibliotek såsom testamente af den nuvarande egaren, f. d. en högt förtjent lärare vid Skolan. De skänkta böckerna bestodo af Lexika, Latinska klassiker, läroböcker och språkläror, men förnämligast af naturalhistoriska och allmänhistoriska skrifter, af rese- och lefvernes-beskrifningar o. s. v. Denna lättare läsning kunde genast vid 50
sista läsetermins slut såsom en belöning utlånas åt de flitigaste bland skolungdomen, för att gifva dem tillfälle till en uppmuntrande och undervisande sysselsättning under jullofvet.

Vi tvifle icke, att ju mängden för Skolan och ungdomens bildning nitälskande man på landsbygden skall öka nyssnämnda gåfvor med nya bidrag, och bifoga till denna försäkran endast en ödmjuk bön om

till ett par fötter. Hela uppträdet har sålunda utfallit till den unga drottningens gagn och, man bör hoppas det, äfven landets. Kanske skulle i Spaniens närvarande förhållanden icke den kraftigaste herrskare förmå detsamma som ett barns späda hand nu synes kallad att uträtta, nemligen att gifva regeringen fasthet och landet lugn. Partierna hafva nu hofintriger i stället för revolutioner, och äfven på dem kan folkets vaknande tillgifvenhet för den unga obeskyddade lägga ett helsosamt band. Nu förmäles, att de nya ministrarne prorogerat Cortes sessionen, på Franska sändebudets inrådan, samt i öfrigt förfara raskt i förordningsväg. Så torde deras tid blifva korrt.

10

Om England och Irland har Finl. Allm. Tidn. länge lemnat oss i okunnighet.

INRIKES.

Den enda vigtiga nyhet, förra postens Tidningar från *Helsingfors* hade att meddela, var underrättelsen om vår landsman, Mag. *Castrén*, från Obdorsk i Sibirien. *H:fors* Tidningar säga »vår raske Castrén» – på hvilken rätt detta besittningstagande stöder sig, veta vi icke. Enskilda 20
bref förmåla, att Castrén, då han skref, nyligen tillfrisknat från en svår bröstfeber. Castréns skrifvelse, nu synlig i Morgonbladet slutar, med några i detta hänseende oroande ord.

33 KUOPIO.

Saima n:o 5 1. II 1844

I brist på nya nyheter kunna de gamla vara goda nog, om de verkligen 30
höra till det goda slaget. Såsom tillhörande detta läser åter följande få anses.

Kuopio Högre Elementar-Skola eger väl ett Bibliotek och en Biblioteks-kassa, men i Biblioteket funnos inga böcker och i kassan ringa penningeförråder. Ty ett par exemplar af finska profpsalmböckerna, några gamla Ryska luntor och Akademiska Disputationer kunna icke få namn af böcker i ett Skolbibliotek. – Som vi förmoda, att det nästan förhåller sig på detta sätt med de flesta Skolbiblioteker i landet, så tillönska vi dem alla samma lycka, som vederfarits det i Kuopio.

Några af stadens anseddare invånare voro nemligen ungefär af nyss 40
anförda åsigt angående det förhanden varande biblioteket. De gjorde derföre ett ädelmodigt sammanskott, som inbragte Skolan mellan 70 å 80 vumer, mellan 30 å 40 R:1 B-o Assign: och benägna löften om ytterligare gåfvor, deribland det förnämsta, löftet om ett betydligt enskildt bibliotek såsom testamente af den nuvarande egaren, f. d. en högt förtjent lärare vid Skolan. De skänkta böckerna bestodo af Lexika, Latinska klassiker, läroböcker och språkläror, men förnämli-
gast af naturalhistoriska och allmänhistoriska skrifter, af rese- och lefvernes-beskrifningar o. s. v. Denna lättare läsning kunde genast vid 50
sista läsetermins slut såsom en belöning utlånas åt de flitigaste bland skolungdomen, för att gifva dem tillfälle till en uppmuntrande och undervisande sysselsättning under jullofvet.

Vi tvifle icke, att ju mängen för Skolan och ungdomens bildning nitälskande man på landsbygden skall öka nyssnämnda gåfvor med nya bidrag, och bifoga till denna försäkran endast en ödmjuk bön om

ursäkt för vår försummelse att tidigare underrätta om nämnda för gifvarena så hedrande och för Skolan så högst gagneliga frikostighet. Skulle någon vilja insända rarare äldre, isynnerhet fosterlandets angelägenheter rörande skrifter, hvilka lättare i en offentlig boksamling kunna räddas undan förgängelsen, så hafva vi i uppdrag att försäkra, att äfven dessa skola tacksamt mottagas och med all omsorg bevaras.

10 34 BÖRA I HVARJE LAND MANUFAKTURER UPPMUNTRAS?

Saima n:o 5, 6, 7 och 22 I., 8. och 15.II, 30.V 1844

I. BÖRA I HVARJE LAND MANUFAKTURER UPPMUNTRAS?

Man har redan länge, ehuru under stark motsägelse å andra sidan, yrkat, att ju mera förädlad en vara utföres ur eget land och ju flera varuartiklar detta äfven för eget behof frambringar, desto mera bör handelsbalansen utfalla till landets fördel och nationalrikedomen förkofras. Ju mindre införsel och ju större utförsel, har man sagt, desto lyckligare för landet. Men i en nyare tid har tron på handelsbalansens betydelse sjunkit. Man har funnit, att denna utfallit fördelaktig för snart sagdt alla jordens länder, och man frågar sig med rätta: hvarifrån väl all denna rikedom kommer, då alla vinna, och ingen förlorar. Knappt skulle man tro, att så lång tid erfordrats, för att komma till den enkla slutsats, att *intet land* kan införa varor till högre värde än det utförer. Undantag kunna finnas för ett eller annat år, då krediten å utländsk ort anstränges. Men skulderna måste betalas, och detta kan endast ske derigenom, att införseln åter förminskas. De följande åren få sålunda betäcka den uppkomna bristen.

30 Derföre kan förra delen af satsen lika gerna omvändas, och man kan med skäl påstå: ju större införseln i ett land är, desto mera förökas nationalrikedomen. Ty den större införseln betingas af en motsvarande utförsel, och den förras tilltagande bevisar den sednares.

Ock likväl står det fast, att hvarje land för sin materiela förkofran bör söka frambringa så många varuartiklar som möjligt. Man kan väl invända: det är förmånligast, att t. ex. i ett åkerbrukande land inga armar dragas från jordbruket, att detta drifves med full kraft, ty det skall då lätt betala all den import af manufakturer, hvaraf landet har behof. Men dervid uppstår ännu den fråga: om också utlänningen har behof af dessa jordbrukets alster, om deras utförsel med fördel kan verkställas? Och denna fråga besvaras numera i de flesta länder med nej. Kanske lofva bland alla Europas länder endast England¹ och Schveitz ett fortfarande behof af säd. Med åkerbruket stiger äfven boskapsskötseln, och äfven behofvet af dess alster öfverstiger i få länder produktionen. Skogsprodukter, der de finnas till utförsel, fordra jernförelsevis ringa arbete, fastän deras afsättning till utländsk ort kan anses för bestående. Detsamma kan äfven i båda afseenden sägas om bergsbruket.

50 I hvarje åkerbrukande land måste man derföre hufvudsakligen vara betänkt på att skaffa jordbrukets alster afsättning *inom landet*. Också är detta skäl det väsendtligaste, som kan återopas för nödvändigheten af inhemska manufakturer. Ty dessas idkare öka omedelbart komsum-

¹ Say uppskattar införseln af spannmål i England vid början af detta århundrade till endast 114-de delen af landets hela konsumtion.

35 VARNING.

Saima n:o 5 1.11 1844

Tro ej den kärlek, som af intet offer vet,
Som allt begär, men intet gifver –
Den älskar icke dig, blott egen salighet
Den vill; Du tacklöst offrad blifver!

Tro ej den kärlek, som ej något hinder ser,
Ej är af någon boja bunden,
För hvilken Du är allt – den bitter saknad ger,
Den är en låga blott för stunden.

10

R. S.

36 PIETARIN SANOMIA.

Maamiehen Ystävä n:o 5 3.11 1844

Hänen Keisarillinen Korkeudensa Cesarevitsch ja Perintö Ruhtinas *Aleksanderi* on Saksanmaalta tullut kotiin Pietariin.

Pietarissa mainitaan nyt vähällen aikaa käyneen kaksi kuulusata kosiomiestä Saksan maalta ja ovatkin asiat hyvin luonnistuneet, koska suuria kihlajaisia nykyisin on Pietarissa pidetty. Suuri Ruhtinainen *Alexandra Nikolajevna*, joka on armollisen Kejsarimme kolmas tytär, menee naimiseen Prinsi *Fredrikille* Hessen Kasselista, ja Suuri Ruhtinainen *Elisabeth Michailovna*, Suuren Ruhtinaan *Michael Pavlovitschin* toinen tytär, lähtee Nassaun Herttualle *Adolfille*. Taitaapi nuo häätkin kohta joutua.

20

30

37 SUOMENMAAN ENSIMÄINEN PAPPI.

Maamiehen Ystävä n:o 5 3.11 1844

Muistatteko maamiehet, koskaan kuulleenne Kirkossa teille mainittavan mitään Suomenmaan ensimmäisestä Apostolista *Henrikistä*? Muistanpa minä tarkasti kuin kuuluutettiin, että, oikeen Esivallan luvalla kootaan apua kivi suojan rakentamiseksi sen huoneen ympäri, jossa tämä Piispa Henrikki sanotaan saarnanneen, ja joka nyt vielä on turmelluksista säilynyt Ylistaron Kappelissa Kuumon Pitäjässä, Turun maalla. Muistanpa, kuinka Kirkonkin kukkarolla tähän tarpeeseen rahoja kerättiin, ja kuin papit lukukinkereillä kulkiissansa kehoittivat teitä tätä apua antamaan, pistitte tuohon kuka kopeikan kuka kaksi, ja panipa moni kahenriunan rahankin, joku hyväsyvämminen vielä enemmänkin. Tästä ajasta on vasta neljättä vuotta kulunut, niin pitäishän nämät asiat vielä monen miehen mielessä olla. Eihän tuo sentähden aivan turhalta näyttäisi jos vähän laviammalta puhuisimme tästä miehestä, joka meidän manterellamme kylvi ensimmäiset siemenet sen opin tuntemiseen, josta niin siunatut hedelmät meille ovat kasvaneet, ja josta jo niin monet tuhannet Suomalaiset kuolemansakin kivussa ovat saaneet lohdutuksen ja rauhan.

40

50

Tämä Henrikki, joka oli syntynyt Englandissa, oli Piispana Upsalassa Ruottin maalla, ja seuraisi, niinkuin viimeisessä lehessä mainit-